

Opioīdu lietošana grūtniecības laikā

Literatūras pārskats kursā
“Pacientu medikamentozā aprūpe”

Sadarbība.

Saruna. Aprūpe.

Par *drošu* medikamentu
lietošanau grūtniecības laikā.

Papaver somniferum

Pastāsti!

- * Ja lieto recepšu medikamentus un *plāno* grūtniecību - pastāsti to ārstējošam ārstam.
- * Ja lieto recepšu medikamentus un *esi* grūtniece - pastāsti to ārstējošam ārstam.
- * Ja esi grūtniece un *lieto medikamentus* - pastāsti to aprūpes sniedzējam!

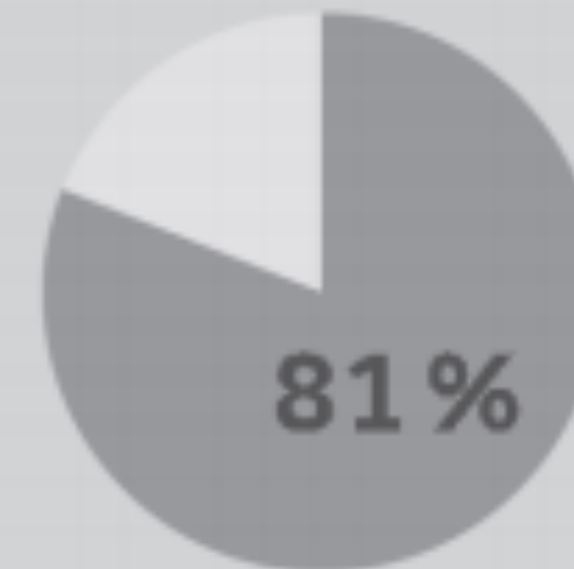
**Opijs (*lachryma papaveris*) ir
izzāvēta piensula, ko iegūst
no piena magonēm,
12 % morfīna, 3 % kodeīna**

Opioīdi

Augsta riska
opioīdu lietotāji
1,3 miljons

Pārdozēšanas
izraisīti
nāves gadījumi

Narkotiku lietotāju ārstniecības
pieprasījumi

Primārā viela aptuveni **38 %**
no visiem narkotiku lietotāju
ārstniecības pieprasījumiem
Eiropas Savienībā

Opioīdi ir konstatēti
81 % letālu
pārdozēšanas gadījumu

630 000

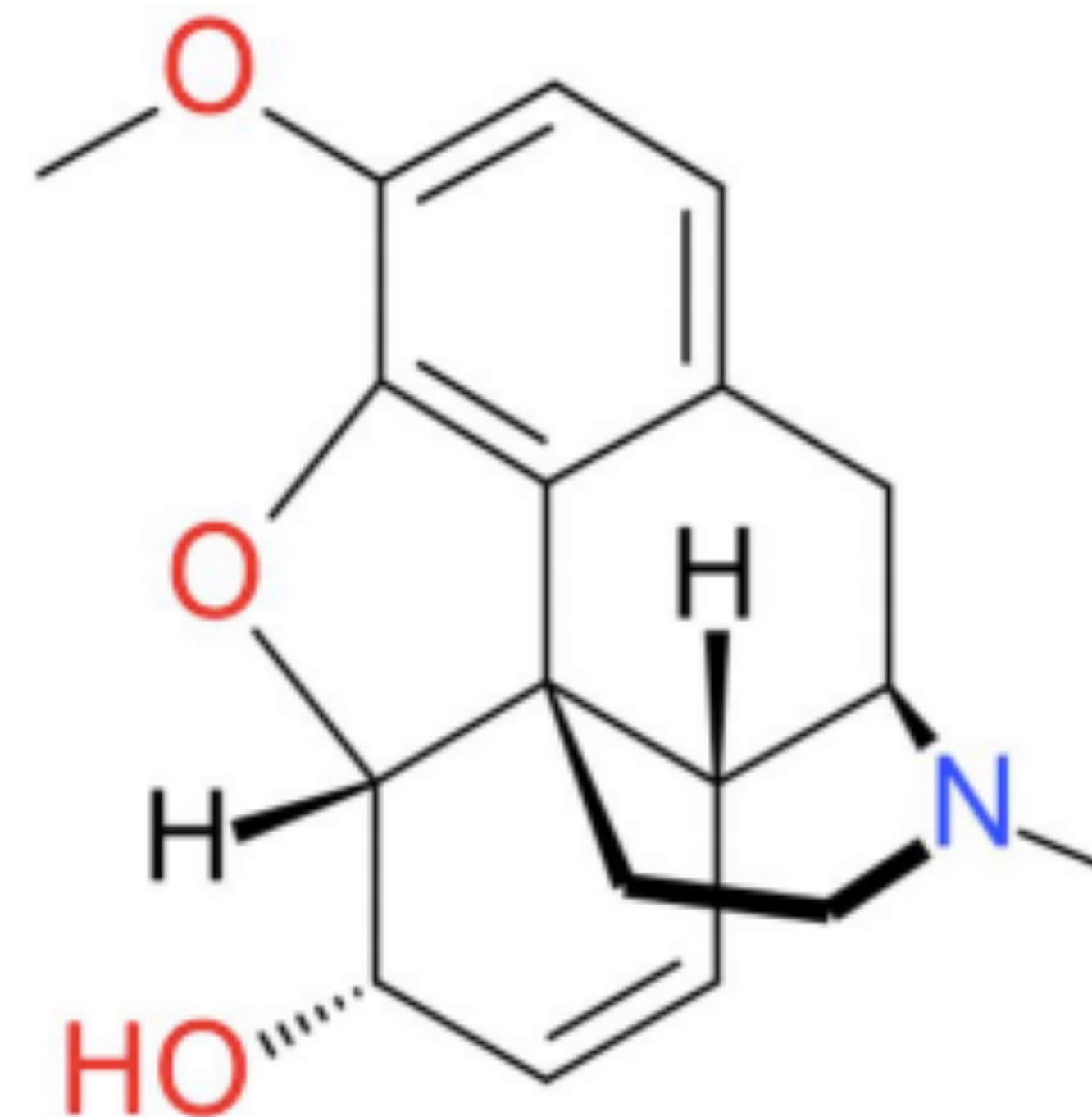
opioīdu lietotāju 2015.
gadā ir saņēmuši
aizstājējterapiju

Recepšu medikamenti

Sāpju mazināšanai

Ja lieto kādu no šiem medikamentiem - pastāsti aprūpes sniedzējam!

- * Buprenorphine (Belbuca®), Buprenex®, Butrans®, Probuphine®)
- * Codeine
- * Fentanyl (Actiq®, Duragesic®, Sublimaze®)
- * Hydrocodone (Lorcet®, Lortab®, Norco®, Vicodin®)
- * Meperidine (Demerol®)
- * Methadone (Dolophine®, Methadose®)
- * Morphine (Astramorph®, Avinza®, Duramorph®, Roxanol®)
- * Oxycodone (OxyContin®, Percodan®, Percocet®)
- * Tramadol (ConZip®, Ryzolt®, Ultram®)

Kodeīns

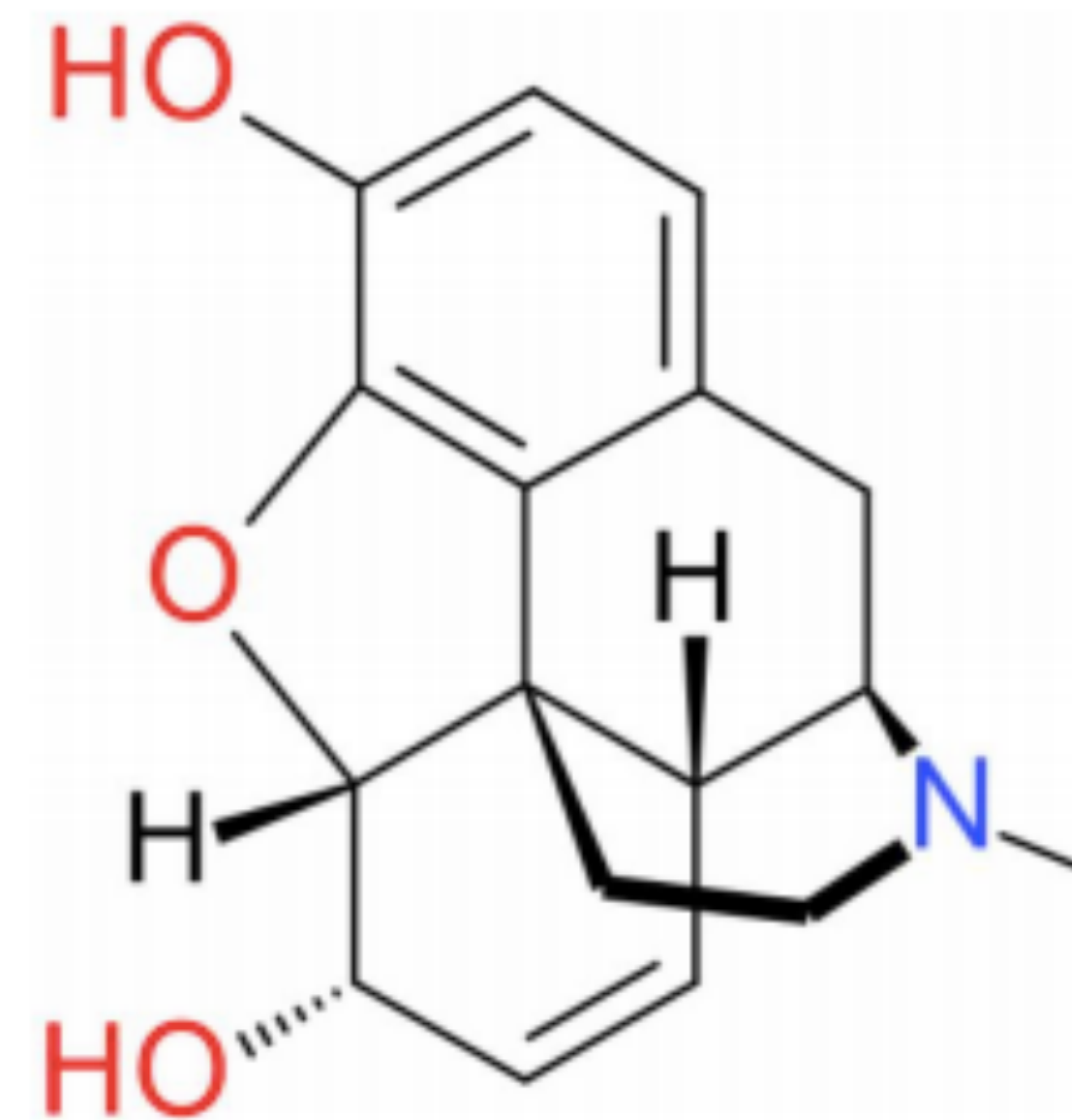
Arī ja lieto nelegālus opioīdus - pastāsti!

- * Nelegāli opioīdi ir heroīns jeb kokaīns, kā arī nelegāli ražots fentanils.
- * Opioīdi izraisa atkarību.
- * Atkarība ir ārstējama saslimšana. Ārstēšana un lietošanas pārtraukšana veicama *kopā ar aprūpes sniedzēju.*

Opioīdu ietekme uz bērnu

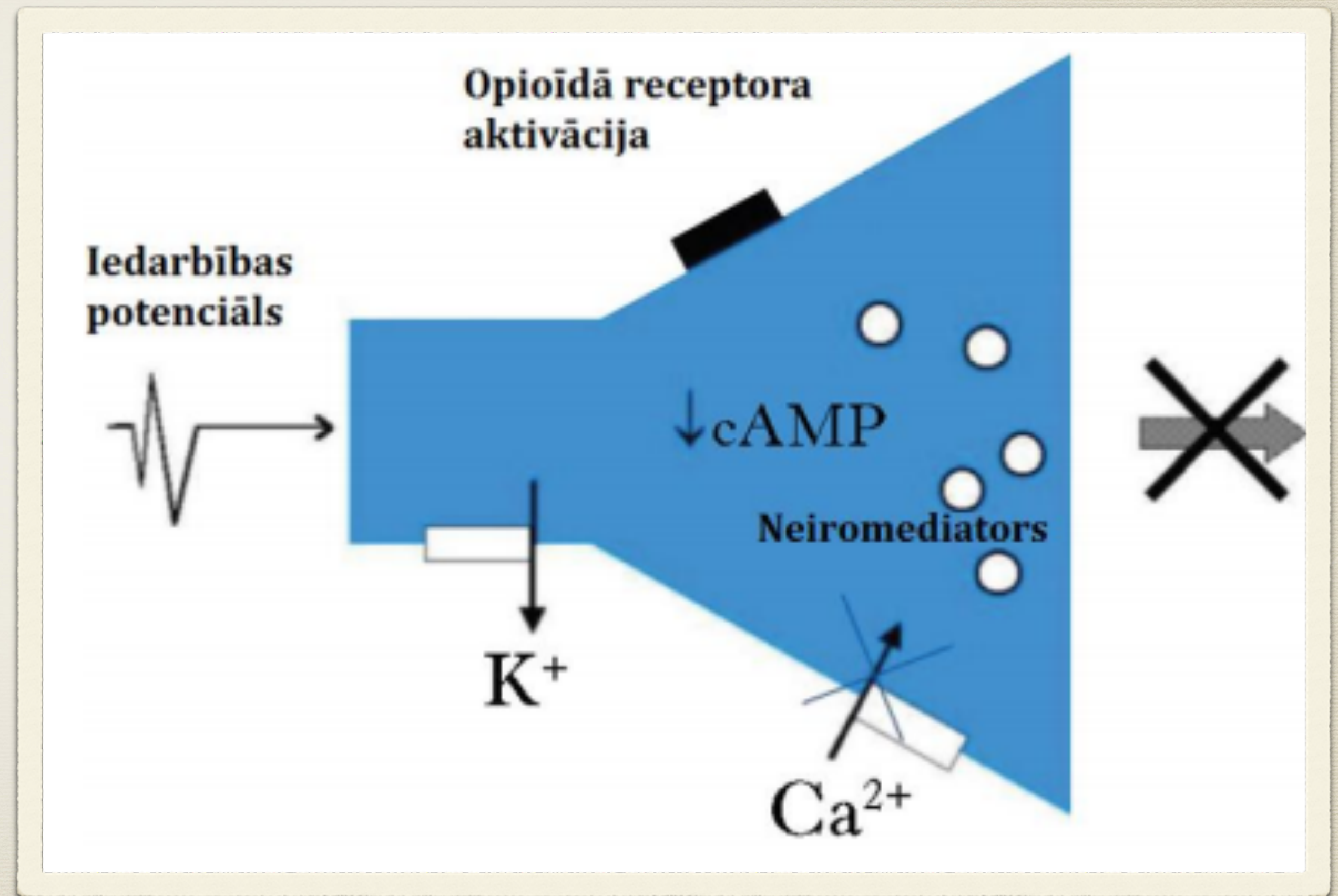
- * Iedzimti sirds defekti
- * Gastrošīze
- * Glaukoma
- * Nervu caurulītes defekts (*spina bifida*)
- * Spontānais aborts
- * Nedzīvi dzimis auglis
- * Augļa augšanas aizture
- * Pēkšņās nāves sindroms

Morfīns 1804.g.
izdalīts no *Papaver
somniferum*

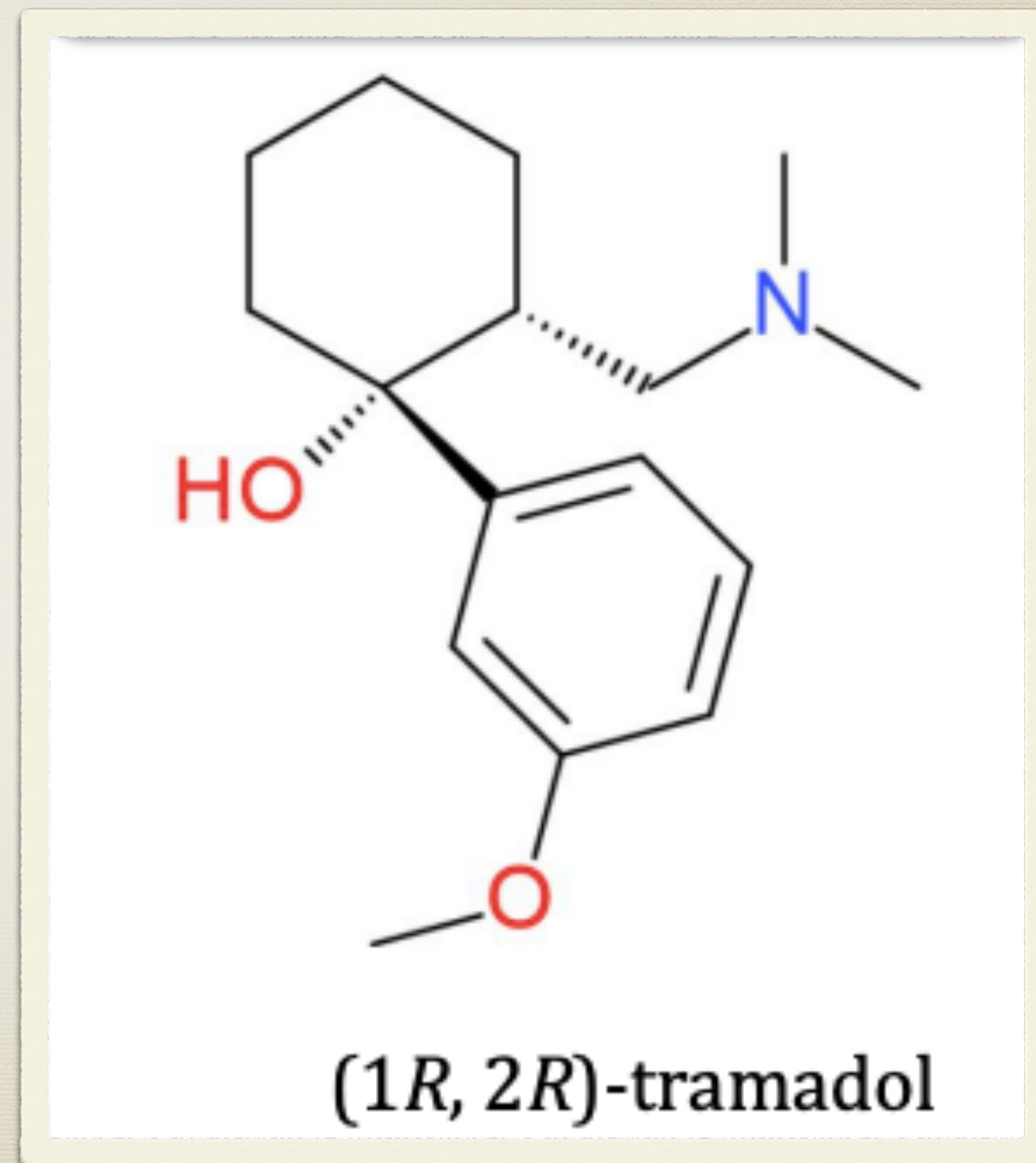
Opioīdu ietekme uz sievieti

- * Placentas atslāņošanās
- * Preeklampsija mātei
- * Priekšlaicīgas dzemdības

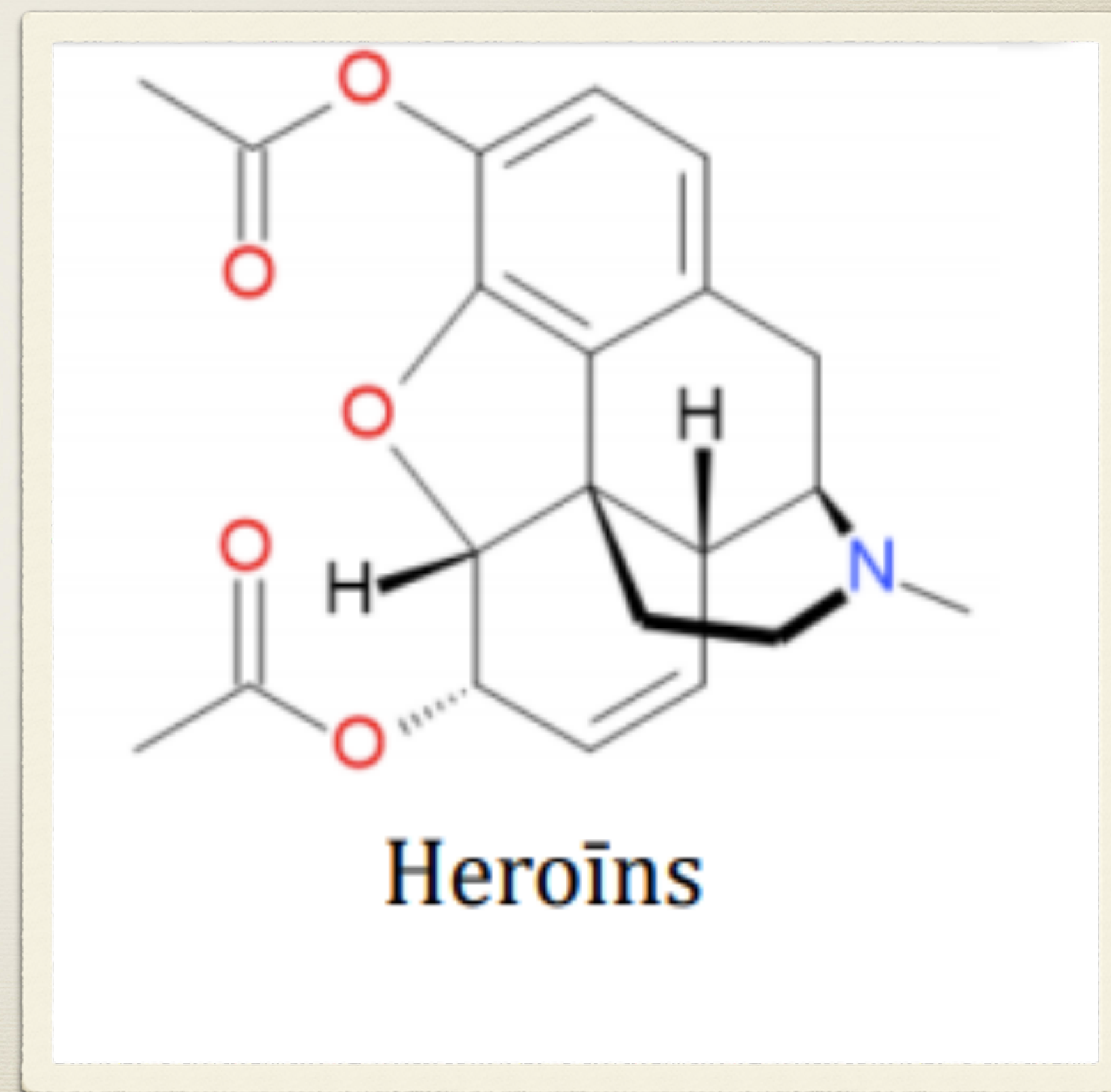
Opioīdi un krūts ēdināšana

- * *Konsultējies* ar aprūpes sniedzēju, ja lieto kādu no šiem medikamentiem: Codeine, Hydrocodone, Meperidine, Oxycodone, Tramadol
- * Krūts ēdināšanas laikā var *droši lietot*: Ibuprofen (Advil®) vai acetaminophen (Tylenol®)

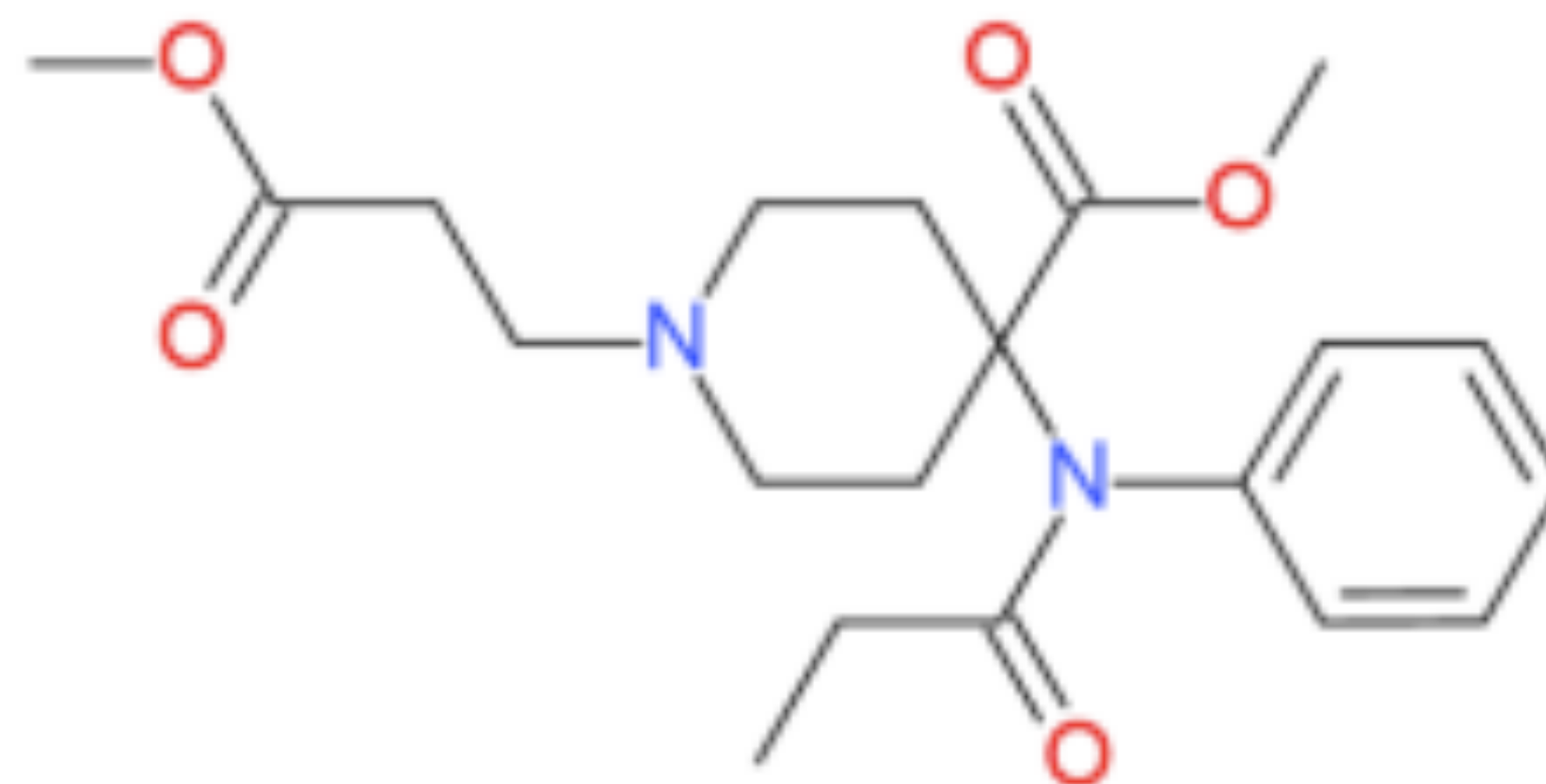
NAS : neonatālais abstinences sindroms

- * NAS ir sindroms, kas rodas, kad ir pēkšņa pierastas narkotiskās vielas nepieejamība organismā.
- * Arī opioīdu lietošana precīzi pēc norādēm var izraisīt NAS.
- * NAS bērnam var izpausties kā augšanas aizture vai elpošanas traucējumi.

Jautājumi sarunai ar aprūpes sniedzēju

- * Vai pretsāpju līdzeklis, ko lietoju, ir opioīds? Jā / Nē
- * Ja jā, kāpēc man nepieciešams lietot tieši opioīdu?
- * Kādi ir riski mazulim?
- * Vai ir kāds drošāks medikaments, ko varu lietot? Jā / Nē
- * Ja jā, kas tas būtu?

Remifentanils

Aprunājies!

Nepārstāj opioīdus lietot bez sarunas ar aprūpes sniedzēju.

Ja neesi stāvokli un lieto opioīdus, izmanto drošu kontracepciju.

Avoti

- * Darbs tapis kā konspekts materiālam:
Prescription opioids during pregnancy - <https://www.marchofdimes.org/pregnancy/prescription-opioids-during-pregnancy.aspx#>
- * Attēlu avots: Dr. chem. Dmitrijs Stepanovs - *Kas ir sintētiskie opioīdi: to veidi un iedarbība - https://spkc.gov.lv/upload/Aktualitates/08092017_dmitrijs_stepanovs_1_pdf.pdf*

Kontakti

- * **Linda Vītuma**
- * Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledža.
Pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības
programma “*Ārstniecība*”
kvalifikācija “*Vecmāte*”
- * linda.vituma@gmail.com
- * www.kastanis.org